

Úloha osemnásťtej ťavy

Umierajúci beduín zanechal svojim trom synom 17 tiav s odkazom, aby najstarší z nich dostal polovicu, prostredný tretinu a najmladší devätinu. Bezradní synovia nedokázali splniť otcovu vôľu. Ťavy nechceli usmrtiť ani predať, celočíselná deliteľnosť sa nedala uplatniť. Poprosili múdreho starého Araba o radu.

Rozhodnutie bolo zaujímavé. Arab ponúkol do hry svoju jedinú ťavu. Bratia rozdeľovali teda 18 tiav na polovicu, tretinu a devätinu. Najstarší si zobral 9 tiav, stredný syn dostal 6 tiav a najmladší dve. Spolu teda rozdelili 17 tiav a múdremu radcovi vrátili jeho vlastnú ťavu. Rozišli sa v pokoji.

Je zrejmé, že beduín svojim rozhodnutím nerozdelil celý svoj majetok ($1/2 + 1/3 + 1/9 = 17/18 < 1$), ale múdrou odvahou starého Araba ponúknuť svoju ťavu do rozdelenia (osemnásť ťava je $1/18$ nového celku) úloha získala vtipnú celočíselnú riešiteľnosť. Láskavá ochota nebola vôbec poškodená. Kto vie, ako to posudzuje Otec beduín vo večnosti.

O čom hovorí toto podobenstvo?
Vždy ešte čosi chýba.

Sú praktické úlohy, na ktoré nestačí strohý výpočet, ale je potrebná darujúca dobrá vôľa. Aj keď nebol presne dodržaný text úlohy, bol splnený jej múdry zámer. Nezištná spolupráca výchovná – úloha osemnásťtej ťavy.

Možno je to tak, že láskavá najväčšou cnosťou nie je múdrosť, ale láska. Láskou možno liečiť aj nejednoznačné úlohy praktickej matematiky.

Láskavú matematiku v praxi Vám želá

Dušan Jedinák.

European	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Arabic-Indic	•	١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩
Eastern Arabic-Indic (Persian and Urdu)	•	١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩